

- 145 (146) Csápjuk hosszú homloknyúlványból ered (12. rajz); potrohu-
kon széles vörös harántsáv van. *Psarus* LATR.
- 146 (145) Csápjuk az előreálló homlokból ered (6. rajz); potrohuk
fekete, sárga ívalakú foltokkal ékített. *Chrysotoxum* MEIG.
- 147 (144) Csápsörtéjük apicalis állású (7. rajz.). *Callicera* PANZ.
- 148 (143) Harmadik hosszanti erük az első hátsó szegélysejt felett
beöblösödik, vagy érfüggelékkel ellátott. (2. rajz.).
- 149 (150) Csápsörtéjük dorsalis állású; arezpaizsuk domború és sző-
rös (15. rajz). — 6. alcsalád: *Microdontinae*
Microdon MEIG.
- 150 (149) Csápsörtéjük apicalis állású; arezpaizsuknak csak alsó fele
domború s majdnem csupasz (9. rajz). — 7. alcsalád:
Ceriodinae. *Ceroides* ROND.

Az Angerona prunaria L. második generációja.

Irta: GOICS ANDRÁS.

A mióta lepkegyűjtéssel foglalkozom, szabadságomat minden évben Felső-Zemplénben, Homonnán töltöm és ott igyekszem gyűjteményemet minél nagyobb mértékben és minél ritkább állatokkal szaporítani.

Sajnos, az utóbbi évek kedvezőtlen nyári időjárása legszebbnek és legsikeresebbnek ígérkező kirándulásaimat megghiúsította, általában azonban mégis azt tapasztaltam, hogy ezzel a hegyes-völgyes gyönyörű vidékkel, a hol komoly gyűjtő talán még egyáltalán nem is járt, határozottan érdemes foglalkozni.

Mind magas hegységein, mind völgyeiben, a Laborez folyó és a kis hegyi patakok partján bújó növényzet díszlik, a mely táplálékot nyújtva a lepkefajok százainak, nyugodt zavartalanságában valószínűsítő helye ezeknek a fajoknak.

Megtaláltam itt a hazai *Lycaena*-k legtöbb fajtáját, köztük egy érdekesebb aberrációt is (*Icarus* ROTT. ab. *caerulea* FUCHS.; *Bel-largus* ROTT. ab. *Ceronus* ESP. ♂; *Cyllarus* ROTT. ab. *dimus* BESTR.; *Arion* L. ab. *obscura*), gyűjtöttem továbbá a szövőlepkék sok fajtáját, a bagolypilléket különösen nagy számban, így a *Catocala*-k egyes sárga fajtát is, a Geometridák számos fajtát és *Anthrocera*-kat (*Zygaena*) igen nagy számban.

A Geometridák közül megemlítem a *Bupalus pinarius* t, a mely a város közelében levő fenyvesekben (június közepén) a verőfényes déli órákban nagy mennyiségben repül. Egy délelőtt alig egy óra alatt mintegy 25–30 ♂-et fogtam, nőtényt azonban sem a repülő

állatok között, sem a fák galyain pihenők között nem sikerült találnom. SPULER megjegyzését, hogy a repülő állat, ha üldözik, szigalonban a fenyőfák törzse körül felfelé repül és a fák tetején leül, nem tudom igazolni; ha az alacsonyan repülő állatot a hálóval nem sikerült elfognom, gyors repüléssel magasra emelkedett és egyenes irányban elmenekült.

Mint kezdő lepkész, még nem vagyok azon a ponton, hogy specziálisan egyes ritka fajok, vagy változatok kutatásával foglalkozzam, nem kételkedem azonban benne, hogy az itt észlelt népes lepkevilágban szép számmal szerepelnek a ritka fajok és változatok is és remélem, hogy később — nagyobb gyakorlat után — ilyeneket is meg fogok találni.

Most csak az *Angerona prunaria* L.-nak 1912. augusztus végén (22-től kezdődőleg) gyűjtött feltűnően kis példányairól szándékozom megemlékezni, a melyek a májusban repülő példányokkal rajz tekintetében teljesen egyenlők, de amazoknál mintegy harmadrésznivel kisebbek és a hímek színe a normális hímek barnássárga színével szemben erősebb sárga. Az összes gyűjtött példányokat — mintegy 6—7 darabot — egy villamos lámpával megvilágított nyitott folyosón a falon fogtam, csak kár, hogy többé-kevésbé mind rongyos példány volt, amit a már napok óta tartó esőzésnek és szélnek tulajdonítok.

Volt e példányok közt 2 darab ab. *Spanbergii* is, a melynek sárga alapszíne megmaradt, rajza azonban ninesen, csak a szárnyak középpontjában van meg a jellemző barna folt.

Az *Angerona prunaria*-nak ez az augusztus végén jelentkező kis alakja minden valószínűség szerint koratavaszi példányok második generációja, a mit az a körülmény is megerősít, hogy noha azon a nyáron július közepétől gyűjtöttem Homonnán és vidékén, *prunaria*-t csak augusztus 22-ike után fogtam, tehát ezek a példányok az első generációból megmaradt példányoknak nem tekinthetők.

Mint érdekes jelenséget közlöm ezt, mert e lepkefaj második generációjáról a rendelkezésemre álló művekben ninesen említés. Hogy a második generáció minden évben megjelenik-e, vagy pedig az 1912. évben csak kivételes eset volt, még nem volt alkalmam megállapítani, mihelyt azonban tehetem, megfigyelem és annak idején beszámolok róla.

Ezidei homonnai gyűjtésemről legközelebb leszek bátor beszámolni.

*

Megemlítem ez alkalommal még azt a megfigyelésemet, hogy Békásmegyér környékén a *Chrysophanus dorilis*-nak nem tiszta törzsfaja repül, hanem az összes fogott példányok a var. *orientalis* STGR.-hez nagyon közel álló, vagy teljesen annak mondható sötét példá-

nyok. A ♂♂ hátsó szárnyai alsó széléről a sárga foltok vagy teljesen hiányoznak, vagy csak, igen elsötétült kis nyomokban vannak meg; a nőstények pedig teljesen elsötétült példányok, amelyeknek a rajza csak mintegy a sötétbarna fátyol alól üt át. A szárnyak fonákjának alapszíne mind a két nemnél határozottan sárga a törzsfaj sárgásszürke színével szemben.

Barlangkutatás nehézségekkel.

Irta: BOKOR ELEMÉR.

Kisszegyesd Biharmegye igénytelen falvacskáinak egyike. Zeg-zugos, hegynek ugró, hol nyaktörő kövekkel, hol meg lúdmeg-úsza, sertésvájta tócsákkal fedett utcáival, füstátjárta s koromlepte deszkavítyillóival, avagy vályogból vert, zsúppal fedett s kéménytelen viskóival épp úgy bele illik a bihari oláhlakta tájképekbe, mint akármely más falva széles e megyének.

Az által se válik nevezetesebbé, hogy ott fekszik, a hol a jég-hideg Tiszapatak kibontakozva a Magura- és Priszlop-hegyek fojtogató öléseiből, csobogva önti kristályvizét a Feketekőrös ide felnyúló völgyébe, hogy a közepén átzúgó patak egy sokat zakatoló fűrészalomnak adhatna szorgosabb életet, (ha a malmot más kezek vezetnék), hogy tőle csak egy óránnyira Fonóházán át vezet az országút Rézbányának fémekben gazdag s mégis rokkant lábou sántikáló akuáihoz, — mindez még cseppet se teszi nevezetessé e zeg-zúgos fészket. Beékelte magát szűk völgytorokba, elrejtőzött komor bükkerdők árnyába, tán rég meg is felejtkeztek volna róla, ha nem hozná őt néha-néha két sajátsága emlékezetbe. Az egyik, amely az idegenre és környékbelire egyaránt fontos, hogy dologkerülő legényei páratlan gyorsasággal forgatják késeik pengéjét, a másik, a mely csak a távol idegent érdekli, hogy e nyomorúlt falu kiinduló ponttúl szolgál Biharmegye legpompásabb barlangjainak felkeresésére.

Utóljára 1913 júliusának első napján látogattam el a faluba. János szolgám is velem volt; elmaradhatatlan kísérőm két évi bihari barangolásaimon. Az idő is kedvezett, a mennyiben a megszokott sűrű eső helyett csak lágyan szitált s a ködhomály fejünk felett mintegy száz méteren lebegett. De száraz ruhában haza vetődni még sem reméltem s a később átéltek fényesen bizonyították, hogy reményemben nem csalatkoztam.

Fonóháza elhagyása után nyílt első alkalmam sikamlós ingoványokkal, feneketlen pocsolyákkal közelebbi érintkezésbe lépni. De czípőim vízhatlanok lévén, lábszáraim kettős kamáslitól védve, nem